

George Soros (*1930) je americký finančník a filantrop židovského původu, který se narodil a dětství prožil v Maďarsku. Je žákem Karla Poppera, na jehož skepticismu jsou založeny jeho investiční strategie: Snažil se vždy odhadnout, kde se investoři hromadně mylí, a jejich omyly výhodně využil. Ve svých publikacích se zaměřuje na koncept reflexivity (proces, v němž se subjekt vztahuje sám k sobě). Nositel čestných doktorátů na mnoha univerzitách.

Vzpomínka Cyrila Höschla na George Sorose

George Sorose jsem poznal celkem nečekaně při pražské návštěvě Sira Karla Poppera, kterému jsme udělili v r. 1994 na Karlově univerzitě čestný doktorát. ... Soros s námi tehdy šel na večeři do restaurace U Červeného kola, dal si kachnu, knedlík, červené zelí a k tomu červené víno. Tváří v tvář muži, jehož majetek snad snesl srovnání s naším státním rozpočtem, vynikl jeho zájem o zanedbané kouty Evropy (Moldávie), o vzdělávání a o politickou filosofii, zejména Popperovu Otevřenou společnost a její nepřátele, podle níž vlastně pojmenoval svou *Open society* a inspiroval se k založení *Central European University* (CEU). Soros nám tehdy ukázal jinou tvář, než jakou známe z médií. ...

MAŠKARÁDA KOLEM SMRTI

Tivadar Soros

Tivadar Soros (také Teodoro Švarc nebo Schwartz, pod pseudonymem také Teo Melas (1894–1968) byl maďarský advokát, spisovatel a také mecenáš a spoluzakladatel esperantského literárního časopisu *Literatura Mondo* (Literární svět). Je otcem známého finančníka a filantropa George Sorose a podnikatele Paula Sorose.

T. Soros bojoval v první světové válce v Rusku, kde byl zajat a strávil roky v zajateckém lágru na Sibiři, odkud se mu podařilo utéci. Svá dobrodružství během strastiplné cesty z lágru za svobodou popisuje v novele „Moderní robinzoni“ (KAVA-PECH připravuje její české vydání). Během maďarské revoluce v roce 1956 s manželkou opustili Maďarsko a od té doby žili v New Yorku.

Maškaráda kolem smrti je neobvyklým memoárovým dílem, neboť popisuje jenom krátké údobí necelého jednoho roku, avšak roku rozhodujícího, zda židovská rodina autora přežije hororové období maďarského holocaustu. A rodina přežila, přestože advokáti byli při likvidaci v první řadě. Nebylo to však zázrakem, ale chytrostí a předvídavostí Tivadara, kterému se podařilo rodinu rozdělit, aby nebyla nápadná, a zajistit všem křesťanskou identitu, tedy masku umožňující přežít. Přitom využil svých bohatých životních zkušeností.

Podle syna George byl celý dobrodružný život otce až do doby, kdy přišli nacisté do Budapešti, jenom přípravou pro největší životní výzvu, totiž boj proti nacistické invazi. A tento čas byl, podle syna, „největší dobou mého otce, v níž veškeré zkušenosti, získané za desítky let, podstoupily nejtěžší zkoušku a triumfovaly.“ Přežili nejen všichni členové rodiny, ale zásluhou Tivadara i řada jejich známých a dalších Židů. A tyto události popisuje detailně a čtivě Maškaráda.

Humphrey Tonkin (*1939), editor díla a jeho překladatel do angličtiny, je univerzitním profesorem humanitních věd a emeritním rektorem univerzity v Hartfordu. Je předsedou správní rady Centra aplikované lingvistiky (*Center for Applied Linguistics*, Washington, D.C.).

Jindřiška Drahotová (*1938), překladatelka z esperanta. Maškaráda je její pátý vydaný překlad, několik dalších překladů čeká na vydání. Také sestavila v esperantu už šest čítanek a esperanto i vyučuje.

ISBN 978-80-87169-46-9

9 788087 169469 >

K A V A – P E C H

Neuvěřitelný příběh o tom, jak autor vyvrátil nad gestapem

MAŠKARÁDA kolem smrti

Tivadar Soros

K A V A – P E C H

Z předmluvy George Sorose

Nejsem schopen být k této knize objektivní, protože popisuje období mého života, které mě formovalo, a napsal ji můj otec. Otec byl pro mne v té době nejdůležitější osobou. Kniha popisuje události, které se velice ostře vryly do mé mysli, daleko ostřeji než všechno to, co jsem prožil později.

Němci provedli okupaci Maďarska 19. března 1944. Rusové nás osvobodili 12. ledna 1945. Po celých deset měsíců jsme žili ve smrtelném nebezpečí. ...

Není to právě vhodné se tak vyjádřit, ale těch deset měsíců bylo vlastně nejšťastnějších v mém životě. Bylo mi čtrnáct. Trvale jsem byl v ohrožení, ale mně se zdálo, že otec má věci pevně v rukou. Uvědomoval jsem si nebezpečí, protože otec se mnou trávil mnoho času a situaci mi objasňoval, ale v hloubi svého srdce jsem nevěřil, že by se mi mohlo něco stát. Pronásledovaly nás síly zla, ale my jsme se nalézali na straně andělů, protože jsme byli stíháni nespravedlivě; kromě toho jsme se snažili zachránit nejen sami sebe, ale také jiné. Okolnosti nám nepřály, ale my jsme se přesto cítili ve výhodě.

Co víc si může přát čtrnáctiletý? Svěho otce jsem zbožňoval a obdivoval. On v mládí prožil život plný dobrodružství a my jsme se spolu královsky bavili. Myslím, že určitý stupeň tohoto nadšení vyzařuje i z této knihy, ale můj otec byl příliš skromný na to, aby se chlubil, kolika lidem pomohl.

Můj otec byl velmi dobře připraven postavit se německé okupaci, protože něco podobného prožil již dříve. Za 1. světové války uprchl ze zajateckého tábora na Sibiři a zapletl se do Ruské revoluce. Naučil se, jak si počínat v situacích, kdy normální pravidla neplatí. Zkušenosti ho zocelily. ...

Tato dobrodružství mého otce změnila. Jeho ctižádost se vytratila. Cítil štěstí jen z faktu, že žije. Jeho ambicí se stalo užívání života. Líbilo se mu dobře žít a jeho cílem nebylo hromadění bohatství. Materiální statky považoval za přítěž, která může člověka potopit nebo dokonce připravit o život. Byl to jediný mně známý člověk, který se systematicky zbavoval svých aktiv ... „Jen ta část kapitálu, která je v mé hlavě, je důvěryhodná,“ říkával žertem. ...

Nasával jsem do sebe jeho názory na život. To mi později hodně pomáhalo. Umění přežít jsem se vyučil u skutečného mistra.

Povaha mé maminky byla úplně jiná. V knize je to zřejmé. Miloval jsem je oba hluboce. Snažil jsem se následovat vzor svého otce, ale s matkou jsem si byl blíží. Oba se tak stali částí mého já. A protože byli tak rozdílní, po celý život ve mně tyto dvě rozdílné osobnosti bojovaly. Ale to je jiné vyprávění, zde má slovo můj otec.

MAŠKARÁDA KOLEM SMRTI

Tivadar Soros